

1. Поштова служба Інтернету

ТИ ДІЗНАЄШСЯ:

Що таке
електронна
пошта

Як створюється
адреса
електронної
пошти

Як зареєструвати
електронну
скриньку на
поштовому сервері

Вивчаємо

Що таке електронна пошта?

Однією з найпопулярніших служб Інтернету є електронна пошта. Для користування електронною поштою необхідні різні засоби (мал. 1.1): комп’ютерні пристрой та мережі, спеціальні програми й відповідні правила (протоколи), за якими здійснюватиметься обмін електронними листами.

Електронна пошта (e-mail) — це сукупність засобів, призначених для обміну електронними листами між користувачами комп’ютерної мережі.

Засоби підтримки електронної пошти

Комп’ютери, мережа

Програми

Правила

Мал. 1.1

Листування електронною поштою схоже на звичайне. Проте на кожному з етапів використовуються комп’ютерні пристрой, мережі та комп’ютерні програми. Для електронного листування потрібно мати електронну скриньку для листів. Електронна скринька має електронну адресу — так само, як ти маєш поштову адресу свого місця проживання.

При звичайному листуванні спершу необхідно підготувати лист, покласти його в конверт, зазначити адресу отримувача листа й адресу

відправника. При електронному листуванні це роблять за допомогою спеціальної програми. Написаного листа зазвичай опускають у поштову скриньку, а електронний лист відправляють на поштовий сервер, що забезпечує надсилання всіх листів за відповідною адресою. Звичайні листи надходять до поштової скриньки адресата. Електронний лист приймається на той поштовий сервер, де адресат має свій обліковий запис. Для доступу до електронної поштової скриньки необхідно мати логін — ім'я користувача та пароль, які схожі на ключ до поштової скриньки, куди поштар вкидає листа. Лист пишеться мовою, зрозумілою адресату. А в конверт можна вклсти фотографії, листівки, малюнки, інші документи. Аналогічно приєднують різні файли до електронного листа.

Поштовий сервер — це комп'ютер і відповідне програмне забезпечення, за допомогою якого підтримується робота електронної пошти.

Найпростішим способом отримання власної **електронної поштової скриньки** є використання одного з безкоштовних поштових серверів, наприклад:

українських: *mail.ukr.net, webmail.meta.ua, mail.oboz.ua, mail.i.ua, mail.bigmir.net;*

міжнародних: *hotmail.com, mail.yahoo.com, gmail.com.*

Електронне листування має свої переваги й недоліки порівняно зі звичайною поштою. Його перевагами є висока швидкість передавання повідомлень — з материка на материк лист доходить за секунди, відносно невисока вартість послуг, обмін повідомленнями з кореспондентами у зручний час тощо. Недоліками є неможливість пересилання оригіналів офіційних документів із підписом і печаткою; можливість перехоплення поштового повідомлення іншою особою, імовірність отримання шкідливих програм разом з електронним листом тощо.

Щоб листуватися електронною поштою, потрібно мати доступ до комп'ютерної мережі, доступ до поштового сервера та знати адресу електронної скриньки адресата.

Як створюється адреса електронної пошти?

Адреса електронної пошти складається із двох частин, розділених символом @. Цей символ часто називають «ет», «а комерційне», «собака» тощо.

Перша частина адреси — це ім'я поштової скриньки користувача, а друга — ім'я поштового сервера, на якому розташована поштова скринька.

*<ім'я_поштової_скриньки_користувача>@
<ім'я_поштового_сервера>*

Наприклад:

*kiril@i.ua
petrov.d@ukr.net
oksana@gmail.com*

Ім'я поштової скриньки має бути унікальним, тобто не повторюватися на обраному поштовому сервері. Використання пропусків, розділових знаків і символів кирилиці в електронній адресі не допускається. Якщо необхідно відокремити в адресі поштової скриньки прізвище від імені або ініціалів, можна використовувати символ підкреслення «_» або крапку «.». Останнім часом на кожному поштовому сервері встановлено свої правила формування адреси поштової скриньки.

Символ @ використовували ще у Венеції XVI ст., щоб представити амфору — одиницю маси. Тепер англійці називають його ет, греки — сто, араби — фі, японці — атто мааку, індонезійці — ух. А вже образи цей символ навіяв ще більш неймовірні. Мавп'ячий хвіст — використовується в Німеччині, Голландії, ПАР, Словенії. У Польщі й Сербії — мавпочка. Хобот — у Данії та Швеції, а рулет з оселедця (завінак) — у чехів і словаків. Равлик повзає в електронних адресах італійців і корейців. Норвежцям та угорцям символ @ нагадує хвостик свині.

Як зареєструвати електронну скриньку на поштовому сервері?

На головній сторінці будь-якого поштового сервера (мал. 1.2) надається можливість доступу до скриньки, створеної на цьому сервері, та реєстрації нової поштової скриньки. Для реєстрації на поштових серверах пропонується прийняти угоду про використання поштової скриньки, у якій користувач має підтвердити свої наміри надати правдиві відомості про себе, не використовувати поштову скриньку для здійснення протизаконних дій, а також дій, що суперечать мережному етикету.

Ваша пошта

Мал. 1.2

Якщо користувач погоджується із запропонованими умовами, на екрані відобразиться сторінка, що містить анкету, яку потрібно заповнити. Користувач заповнює її лише один раз при створенні скриньки. Деякі поля анкети є обов'язковими для заповнення. Як правило, вони позначені зірочкою. Одним із обов'язкових полів є адреса поштової скриньки, яку користувач має намір створити. Вона обирається за бажанням користувача. Як правило, ліва частина адреси поштової скриньки відображає ім'я користувача, його прізвище або вибирається довільно. Її називають логіном. Фактично цим ім'ям називають папку, у якій зберігається на сервері вся кореспонденція користувача.

При виборі логіна необхідно враховувати, що, можливо, папку з таким іменем уже має інший користувач, тому бажано обирати логін, який був би унікальним, наприклад, ініціали та прізвище. Під час реєстрації нової поштової скриньки є можливість перевірити, чи доступним є обраний логін, чи він вже був зареєстрований раніше іншим користувачем (мал. 1.3). При введенні пароля, як і в інших програмах, введені символи на екрані для конфіденційності не відображаються, замість них відображаються зірочки або кружечки. Пароль призначений для захисту поштової скриньки від доступу сторонніх осіб, тому його слід тримати в таємниці.

Сукупність логіна та пароля складає обліковий запис користувача, який використовують для розпізнавання користувача під час звертання до ресурсів сервера. Обліковий запис також називають акаунтом (англ. *account* — обліковий запис).

Для захисту своєї електронної скриньки потрібно дотримуватись таких правил:

1) при реєстрації створювати надійний пароль. Наприклад, ненадійними паролями є такі, які використовують малу кількість символів, дублюють частину логіна, вказують на ім'я користувача чи інші персональні дані — номер телефону, дату народження тощо;

2) ні кому не повідомляти свій пароль;

3) при реєстрації інших скриньок використовувати нові паролі.

Один із кроків реєстрації передбачає введення символів, наведених на зображені. Як правило, це спотворені літери або цифри. Введення таких символів підтверджує, що реєстрацію виконує людина, а не комп'ютерна програма.

За успішного проходження реєстрації буде створено поштову скриньку із зазначеною адресою, доступ до якої можна отримати шляхом введення відповідного логіна й пароля, які були обрані при реєстрації. На нову скриньку з поштового сервера може бути надіслано першого листа з повідомленням про успішне створення скриньки та деякі поради для роботи з електронною поштою.